

Sygn. akt II CZ 38/17

POSTANOWIENIE

Dnia 14 lipca 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Maria Szulc (przewodniczący)

SSN Mirosław Bączyk

SSN Roman Trzaskowski (sprawozdawca)

w sprawie z powództwa M.K. i M.K.
przeciwko T. Z.o zapłatę,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym
w Izbie Cywilnej w dniu 14 lipca 2017 r.,
zażalenia pozwanego
na wyrok Sądu Okręgowego w P.
z dnia 3 lutego 2017 r.,

**oddala zażalenie, pozostawiając rozstrzygnięcie o kosztach
postępowania zażaleniowego w orzeczeniu kończącym
postępowanie w sprawie.**

UZASADNIENIE

Powodowie M. i M. K., domagali się od pozwanego T. Z. zapłaty oznaczonych kwot tytułem naprawienia szkody, która ponieśli w związku z wadliwym wykonaniem przez pozwanego umowy o roboty budowlane oraz tytułem zwrotu zaliczek uiszczonych na jego rzecz na poczet robót, które nie zostały w całości wykonane.

Wyrokiem z dnia 22 marca 2016 r. Sąd Rejonowy w P.:

1) zasądził od pozwanego T. Z., na rzecz powodów M.K. i M.K., kwotę 41.209,59 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi: od kwoty 38.346,51 zł, od dnia 2 lipca 2011 r. do dnia zapłaty; od kwoty 2863,08 zł, od dnia 16 lipca 2011 r. do dnia zapłaty;

2) oddalił powództwo w pozostałym zakresie;

3) orzekł o kosztach postępowania.

Wyrokiem z dnia 3 lutego 2017 r. Sąd Okręgowy w P. uchylił wyrok Sądu Rejonowego w punkcie 1 w części zasądzającej od pozwanego na rzecz powodów kwotę 29.620,59 zł wraz z odsetkami od dnia 2 lipca 2011 r. oraz w punkcie 3 i w tym zakresie sprawę przekazał Sądowi Rejonowemu do ponownego rozpoznania, pozostawiając temu Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach instancji odwoławczej; zmienił zaskarżony wyrok w punkcie 1 w ten sposób, że: a) zasądził od pozwanego na rzecz powodów kwotę 10.769 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie: od kwoty 9.735 zł od dnia 2 lipca 2011 r. a od kwoty 1.034 zł od dnia 16 lipca 2011 r. do dnia zapłaty; b) oddalił powództwo o zapłatę kwoty 820 zł; w pozostałej części oddalił apelację.

W sprawie zostało m.in. ustalone, że w dniu 20 sierpnia 2010 r. powodowie M. i M. K. zawarli z pozwanym T. Z. umowę o wykonanie robót budowlanych, której przedmiotem było wybudowanie domu mieszkalnego. Strony postanowiły, że wykonawca wykona roboty budowlane w dziesięciu etapach, poczynwszy od 1 września 2010 r., w terminie do 30 kwietnia 2011 r.

W związku z niedotrzymaniem terminów określonych w umowie oraz wadliwością części wykonanych prac w dniu 24 czerwca 2011 r. powodowie odstąpili od umowy jeszcze przed zakończeniem etapu 5. Szkody, której dochodzili

pozewem, dopatrywali się w różnicy między wynagrodzeniem, które mieli zapłacić stosownie do umowy za pierwszych 5 etapów, a wyższymi kosztami, które musieli ponieść w związku z koniecznością powierzenia innemu wykonawcy ponownego wykonania niektórych robót i realizacji prac uzupełniających, a także ponownego zakupu niektórych materiałów. Zażądali także zapłaty kary umownej za zawinione niedotrzymanie uzgodnionych terminów. Szkodą objęli również poniesione koszty wyburzenia i ponownego wybudowania komina, zlecenia ekspertyzy w sprawie stanu technicznego robót budowlanych przez rzeczoznawcę budowlanego – wynikało z niej, że roboty budowlane zostały wykonane wadliwie w taki sposób, że wymagały naprawy - oraz sporządzenia aneksu do umowy kredytu zaciągniętego na poczet kosztów budowy.

Żądanie zwrotu zaliczki obejmowało kwoty zaliczkowane na wykonanie nieprzewidzianych pierwotnie prac drenażowych i impregnacji więźby dachowej, które to prace zostały – ich zdaniem - wykonane tylko w części.

Sąd Okręgowy uchylił wyrok Sądu Rejonowego w części zasądzającej od pozwanych kwoty 20 880,89 zł oraz 8731,76 zł tytułem odszkodowania za wadliwie wykonane przez pozwanego prace budowlane, wskazując, że w tym zakresie Sąd pierwszej instancji nie rozpoznał istoty sprawy. Ustalenia w tej kwestii wymagały wiadomości specjalnych, natomiast Sąd Rejonowy oparł swe ustalenia wyłącznie na fotografiach, zeznaniach świadków i stron oraz prywatnej ekspertyzie sporządzonej na zlecenie powodów. Ocena materiału dowodowego była zdawkowa, a z niezrozumiałych dla Sądu odwoławczego przyczyn, ustalając okoliczności dotyczące jakości wykonanych przez pozwanego prac, Sąd Rejonowy pominął korzystne dla pozwanego wnioski wypływające z opinii biegłego z dziedziny budownictwa oraz w ogóle nie przeprowadził dowodu z opinii drugiego biegłego, który to dowód dopuścił. Ustalenia i rozważania Sądu Rejonowego sprowadzały się do powielenia, niekiedy dosłownego, twierdzeń i argumentacji powodów, Sąd nie odniósł się natomiast w żadnym stopniu do zarzutów, które przeciwko roszczeniu w omawianej części formułował pozwany w odpowiedzi na pozew oraz w dalszym toku procesu.

Pozwany zaskarżył wyrok Sądu Okręgowego w części co do kwoty 20 880,83 zł wraz z odsetkami, zarzucając naruszenie art. 386 § 4 k.p.c. poprzez jego niewłaściwe zastosowanie na skutek błędnej oceny dokonanej przez Sąd drugiej instancji, że w sprawie doszło do nierozpoznania przez ten Sąd istoty sprawy w zakresie roszczenia o zapłatę kwoty 20 888,83 zł tytułem odszkodowania za nienależyte wykonanie prac piątego etapu, co skutkowało uchyleniem wyroku w tej części zamiast merytorycznym, reformatoryjnym rozstrzygnięciem sądu odwoławczego. Wniósł o uchylenie wyroku Sądu Okręgowego w zaskarżonym zakresie i przekazanie sprawy temu Sądowi do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

W orzecznictwie Sądu Najwyższego jednolicie przyjmuje się, że zażalenie przewidziane w art. 394¹ § 1¹ k.p.c. ma na celu jedynie skontrolowanie przez Sąd Najwyższy, czy orzeczenie kasatoryjne sądu drugiej instancji, przekazujące sprawę do ponownego rozpoznania sądowi pierwszej instancji, zostało prawidłowo oparte na jednej z przesłanek przewidzianych w art. 386 § 2 lub 4 k.p.c., a więc, czy powołana przez sąd drugiej instancji przyczyna uchylenia odpowiada wskazanej w uzasadnieniu podstawie ustawowej i czy rzeczywiście wystąpiła w sprawie. Dokonywana ocena powinna mieć zatem charakter formalny i skupiać się wyłącznie na ustanowionych w powyższych przepisach przesłankach uchylenia orzeczenia sądu pierwszej instancji i nie może wkraczać nie tylko w ocenę merytorycznego stanowiska sądu drugiej instancji w kwestii materialnoprawnych podstaw rozstrzygnięcia, lecz także w ocenę prawidłowości zastosowania przez ten sąd innych przepisów prawa procesowego, nie związanych bezpośrednio ze wskazaną przyczyną uchylenia wyroku sądu pierwszej instancji (porównaj między innymi postanowienia z dnia 25 czerwca 2015 r., V CZ 6/16, z dnia 29 października 2015 r., I CZ 92/15 i z dnia 7 kwietnia 2016 r. II CZ 6/15, nie publ.).

Jak wielokrotnie wskazywał Sąd Najwyższy, nierozpoznanie istoty sprawy w rozumieniu art. 386 § 4 k.p.c. jest wadliwością rozstrzygnięcia polegającą na wydaniu przez sąd pierwszej instancji orzeczenia, które nie odnosi się do tego,

co było przedmiotem sprawy, bądź zaniechaniu zbadania przez ten sąd materialnej podstawy żądania albo merytorycznych zarzutów stron z powodu bezpodstawnego przyjęcia, że istnieje przesłanka materialnoprawna lub procesowa unicestwiająca roszczenie (porównaj między innymi postanowienia z dnia 23 września 1998 r. II CKN 897/97, OSNC 1999/1/22, z dnia 12 lutego 2002 r. I CKN 486/00, OSP 2003/3/36 i z dnia 7 kwietnia 2016 r. II CZ 6/16, nie publ.).

Zdaniem Sądu Okręgowego, Sąd Rejonowy nie rozpoznał istoty sprawy w części zasądzającej odszkodowanie z tytułu wadliwie wykonanych przez pozwanego prac budowlanych. Zagadnienie to stało się zatem jedynym zagadnieniem należącym do istoty sprawy, które powinno być ustalone i rozważone przez Sąd w rozpoznawanej sprawie. Stanowisko Sądu Okręgowego zasługuje na aprobatę z tego względu, że Sąd Rejonowy nie ustosunkował się do merytorycznych zarzutów pozwanych co do tej części roszczenia powodów, a ponadto oparł swe rozstrzygnięcie na dowodach o drugorzędnym znaczeniu, pomijając w istocie kluczowe w sprawie dowody z opinii biegłych.

W konsekwencji zażalenie strony pozwanej należało oddalić (art. 398¹⁴ w związku z art. 394¹ § 3 k.p.c.). Rozstrzygnięcie o kosztach postępowania zażaleniowego pozostawiono, zgodnie z 108 § 2 w związku art. 398²¹ i art. 394¹ § 3 k.p.c., Sądowi wydającemu orzeczenie kończące postępowanie w sprawie.

kc

aj

